

Problematische soorten¹

O.G. Zijlstra

Elke winter, nadat de streeplijsten van een jaar door ons zijn ingevoerd in een voorlopig jaarbestand, ontvangen alle waarnemers een brief met bijzonderheden en vraagtekens.

Vraagtekens kunnen worden gezet bij meldingen van soorten die bij ons zeldzaam zijn en/of gemakkelijk verward worden met andere soorten. In dezelfde brief doen wij het verzoek om nadere inlichtingen over deze vondsten te verstrekken en/of bewijsmateriaal ervan te verzamelen in het volgende veldseizoen. Zo kunnen, met een jaar vertraging, deze waarnemingen eventueel alsnog worden toegevoegd aan het algemeen FLORON-bestand Twente.

Gebleken is dat het in de praktijk vaak niet zo eenvoudig is aan dit verzoek te voldoen: je moet maar net de tijd en de zin hebben om op het goede moment de gevraagde plant terug te vinden in een kilometerblok waar je een jaar eerder al hebt gestreept. Bovendien is het maar de vraag of de soort terug te vinden is. Zo worden jaarlijks toch een flink aantal meldingen van bijzondere soorten niet in ons algemeen bestand opgenomen, hoewel de meldingen op zich vaak juist kunnen zijn!

We hebben nu een lijst samengesteld van deze problematische soorten. Jullie kunnen door de lijst te raadplegen zelf nagaan van welke meldingen bewijs wordt gevraagd. We hopen zo het aantal vraagtekens na afloop van het veldseizoen en daarmee de omslachtige achteraf controle tot een minimum te kunnen beperken.

Bewijsmateriaal

Verzamel alleen materiaal wanneer een populatie het toelaat. In de gevallen dat dit niet verantwoord is of wanneer het om een beschermde soort gaat, stellen we een (telefonisch) berichtje op prijs, zodat we zelf kunnen gaan kijken.

Probeer zoveel mogelijk de volledige plant te verzamelen. Droog het materiaal snel tussen kranten onder druk en, indien nodig, ververs de kranten de eerste dag(en). Noteer meteen, bijvoorbeeld op de krant, het kilometerblok, de datum en bijzonderheden. Doe dit ook wanneer je de gedroogde planten opplakt. Houd materiaal van verschillende soorten en/of verschillende vindplaatsen altijd gescheiden, ook bij het opplakken. In sommige gevallen is een goede foto of dia ook voldoende als bewijsmateriaal.

Toelichting bij de lijst

De hieronder gepresenteerde lijst van problematische soorten is verdeeld in drie categorieën:

---

¹ Deze lijst is inmiddels sterk verouderd en zou door een bijgewerkte versie vervangen moeten worden (Stolwijk, 2015).

1. De Rode lijst-soorten.

Met uitzondering van: a. beschermde soorten, b. soorten die in ons district (plaatselijk) niet zeldzaam en bovendien onmiskenbaar zijn, en c. verwilderde soorten.

Rode Lijst-soorten zijn op de streeplijst aangegeven met een 'r' en worden in onderstaande lijst verder niet opgesomd. Met uitzondering van de soorten die bij ons alleen verwilderd worden aangetroffen, zijn we geïnteresseerd in de locaties en populatiegroottes. Zoals bekend kunnen deze gegevens genoteerd worden op het speciale FLORON Rode Lijst-formulier.

2. Standaardlijstsoorten Frequentieklasse Twente [FQT] 2, 3 en 4.

Het betreft in Twente vrij zeldzame tot zeer zeldzame en een aantal minder algemene soorten die problemen kunnen geven bij de determinatie.

Niet in de lijst opgenomen zijn a. uitgestorven soorten, b. in Twente uiterst zeldzame soorten (FQT 1) en c. (nog) niet in ons district waargenomen soorten. Door verspreidingsgegevens te raadplegen in de Flora van Nederland, de Oecologische Flora of de Atlas van de Nederlandse Flora kun je nagaan of je mogelijk met zo'n soort van doen hebt.

3. Niet Standaardlijstsoorten.

Alle soorten die niet op de streeplijst staan, zoals bastaarden, adventieven, soorten die inburgeren en verwilderde soorten.

De eerste twee categorieën tellen samen ongeveer 280 soorten; dat is meer dan een kwart van alle uit Twente bekende soorten. In het FLORON-bestand Twente neemt deze groep echter slechts 2,5 % van alle waarnemingen voor zijn rekening. Statistisch gezien worden in een goed onderzocht kilometerblok dus circa vijf waarnemingen gedaan waarvan bewijs wordt gevraagd.

LIJST VAN PROBLEMATISCHE SOORTEN

Alle Rode Lijst-soorten

behalve:

- Beenbreek (*Narthecium ossifragum*)*
- Bruine snavelbies (*Rhynchospora fusca*)
- Echte guldenroede (*Solidago virgaurea*)
- Gaspeldoorn (*Ulex europaeus*)
- Grondster (*Illecebrum verticillatum*)
- Jeneverbes (*Juniperus communis*)*
- Mispel (*Mespilus germanicus*)
- ORCHIDEEËN (*Orchidaceae*), alle soorten*
- Steenanjer (*Dianthus deltoides*)*
- Tweestijlige meidoorn (*Crataegus laevigata*)
- Vingerhoedskruid (*Digitalis purpurea*)

*beschermd

Overige Standaardlijstsoorten

Bomen en struiken

IEP (*Ulmus*), alle soorten

LINDE (*Tilia*), alle soorten

WILG (*Salix*):

- Amandelwilg (*S. triandra*)
- Bittere wilg (*S. purpurea*)
- Laurierwilg (*S. pentandra*)

Wegedoorn (*Rhamnus catharticus*)

Wintereik (*Quercus petraea*)

Egelantier (*Rosa rubiginosa*)

Zwarte appelbes (*Aronia x prunifolia*)

Waterplanten

BLAASJESKRUID (*Utricularia*), alle soorten

Brede waterpest (*Elodea canadensis*)

FONTEINKRUID (*Potamogeton* en *Groenlandia*), alle soorten

behalve:

- Drijvend fonteinkruid (*P. natans*)
- Gekroesd fonteinkruid (*P. crispus*)
- Schedefonteinkruid (*P. pectinatus*)

Kransvederkruid (*Myriophyllum verticillatum*)

STERREKROOS (*Callitriche*), alle soorten

WATERRANONKEL (*Ranunculus* subgenus *Batrachium*), alle soorten **be-**

halve:

- Grote waterranonkel (*R. peltatus*)

Zittende zannichellia (*Zannichellia palustris* subsp. *palustris*)

Grassenfamilie (Gramineae / Poaceae)

BEEMDGRAS (*Poa*):

- Moerasbeemdgras (*P. palustris*)
  - Plat beemdgras (*P. compressa*)
  - Smal beemdgras (*P. angustifolia*)
- Beemdlangbloem (*Festuca pratensis*)
- DRAVIK (*Bromus*), alle soorten

behalve:

- IJle dravik (*B. sterilis*)
- Zachte dravik (*B. hordeaceus*)

Duist (*Alopecurus myosuroides*)

Getand vlotgras (*Glyceria notata* subsp. *declinata*)

Hard zwenkgras (*Festuca ovina* subsp. *cinerea*)

Harig vingergras (*Digitaria sanguinalis*)

Klein liefdegras (*Eragrostis minor*)

Klein timoteegras (*Phleum pratense* subsp. *bertolonii*)

NAALDAAR (*Setaria*):

- Geelrode naalbaar (*S. pumila*)
- Kransnaalbaar (*S. verticillata*)

Oot (*Avena fatua*)

Rosse vossestaart (*Alopecurus aequalis*)

STRUISGRAS (*Agrostis*):

- Hoog struisgras (*A. gigantea*)
- Tweetoppig struisgras (*A. castellana*)
- Zandstruisgras (*A. vinealis*)

Russenfamilie (Juncaceae) en Cypergrassenfamilie (Cyperaceae)

RUS (*Juncus*):

- Draadrus (*J. filiformis*)
- Platte rus (*J. compressus*)
- Zeegroene rus (*J. inflexus*)

WATERBIES (*Eleocharis*):

- Naaldwaterbies (*E. acicularis*)
- Veelstengelige waterbies (*E. multicaulis*)

ZEGGE (*Carex*):

- Gewone bermzegge (*C. spicata*)
- Oeverzegge (*C. riparia*)
- Sterzegge (*C. echinata*)
- Stijve zegge (*C. elata*)
- Tweerijige zegge (*C. disticha*)
- Valse voszegge (*C. cuprina*)
- Zandzegge (*C. arenaria*)
- Zeegroene zegge (*C. flacca*)

Composietenfamilie (*Compositae - Asteraceae*)

ASTER (*Aster*), alle soorten

Bitterkruid (*Picris hieracioides*)

Dubbelkelk (*P. echioides*)

FIJNSTRAAL (*Erigeron*):

- Scherpe fijnstraal (*E. acris*)
  - Zomerfijnstraal (*E. annuus*)
- Grote klit (*Arctium lappa*)

HAVIKSKRUID (*Hieracium*):

- Boshavikskruid (*H. sabaudum*)
- Dicht havikskruid (*H. vulgatum*)
- Weidehavikskruid (*H. caespitosum*)

KRUISKRUID (*Senecio*):

- Oostelijk kruiskruid (*S. vernalis*)
  - Moeraskruiskruid (*S. paludosus*)
  - Waterkruiskruid (*S. aquaticus*)
  - Moerasandijvie (*S. congestus*)
- Moerasmelkdistel (*Sonchus palustris*)
- Smal streepzaad (*Crepis tectorum*)
- TANDZAAD (*Bidens*):
- Knikkend tandzaad (*B. cernua*)
  - Smal tandzaad (*B. connata*)
- Valse kamille (*Anthemis arvensis*)

Kruisbloemenfamilie (*Cruciferae - Brassicaceae*)

Bitter barbarakruid (*Barbarea intermedia*)

Bolletjesraket (*Rapistrum rugosum*)

Grijze mosterd (*Hirschfeldia incana*)

Knopherik (*Raphanus raphanistrum*)

KRUIDKERS (*Lepidium*), alle soorten

Oostenrijkse kers (*Rorippa austriaca*)

RAKET (*Sisymbrium*):

- Oosterse raket (*S. orientale*)
  - Spiesraket (*S. loeselii*)
- Schijnraket (*Erucastrum gallicum*)
- ZANDKOOL (*Diplotaxis*), beide soorten
- Zwarte mosterd (*Brassica nigra*)

Vlinderbloemenfamilie (*Leguminosae - Fabaceae*)

Goudgele honingklaver (*Melilotus altissima*)

KLAVER (*Trifolium*):

- Bochtige klaver (*T. medium*)
  - Liggende klaver (*T. campestre*)
- Kruipbrem (*Genista pilosa*)

WIKKE (*Vicia*):

- Bonte wikke (*V. villosa*)
- Heggewikke (*V. sepium*)
- Lathyruswikke (*V. lathyroides*)
- Vierzadige wikke (*V. tetrasperma* subsp. *tetrasperma*)

Rozenfamilie (*Rosaceae*)

Dauwbraam (*Rubus caesius*)

GANZERIK (*Potentilla*):

- Kruipganzerik (*P. anglica*)
- Middelste ganzerik (*P. intermedia*)

- Noorse ganzerik (*P. norvegica*)

- Rechte ganzerik (*P. recta*)

VROUWENMANTEL (*Alchemilla*), alle soorten

Lipbloemenfamilie (Labiatae - Lamiaceae)

Bleekgele hennepnetel (*Galeopsis segetum*)
Grote tijm (*Thymus pulegioides*)
Ingesneden dovenetel (*Lamium purpureum* subsp. *incisum*)

MUNT (*Mentha*):
■ Kransmunt (*M. x verticillata*)
■ Wollige munt (*M. x niliaca*)

Schermbloemenfamilie (Umbelliferae - Apiaceae)

Fijne kervel (*Anthriscus caucalis*)
Gevlekte scheerling (*Conium maculatum*)

Grote engelwortel (*Angelica archangelica*)
Karwij (*Carum carvi*)

Anjerfamilie (Caryophyllaceae)

Heidespurrie (*Spergula morisonii*)
Tengere vetmuur (*Sagina apetala*)
Zeegroene muur (*Stellaria palustris*)

Zilte schijnspurrie (*Spergularia salina*)

Overige

AMARANT (*Amaranthus*), alle soorten
Amsinckia (*Amsinckia menziesii*)
BASTERDWEDERIK (*Epilobium*):
■ Bergbasterdwederik (*E. montanum*)
■ Bleke basterdwederik (*E. roseum*)
■ Donkergroene basterdwederik (*E. obscurum*)
■ Moerasbasterdwederik (*E. palustre*)
Bermooievaarsbek (*Geranium pyrenaicum*)
Blonde egelskop (*Sparganium erectum* subsp. *neglectum*)
DUIVEKERVEL (*Fumaria*), alle soorten
EREPRIJS (*Veronica*):
■ Akkerereprijs (*V. agrestis*)
■ Blauwe waterereprijs (*V. anagallis aquatica*)
■ Grote ereprijs (*V. persica*)

■ Vreemde ereprijs (*V. peregrina*)
GANZEVOET (*Chenopodium*):
■ Rode ganzevoet (*C. rubrum*)
■ Stippelganzevoet (*C. ficifolium*)
■ Zeegroene ganzevoet (*C. glaucum*)
Klein bronkruid (*Montia fontana* subsp. *chondrosperma*)
Moeraswederik (*Lysimachia thyrsoflora*), alleen niet bloeiende planten
Ruige klapproos (*Papaver argemone*)
Ruw vergeet-mij-nietje (*Myosotis ramosissima*)
Ruw walstro (*Galium uliginosum*)
Slanke waterweegbree (*Alisma lanceolatum*)
ZURING (*Rumex*):
■ Goudzuring (*R. maritimus*)
■ Kluwenzuring (*R. conglomeratus*)
■ Moeraszuring (*R. palustris*)

Niet Standaardlijstsoorten

- ◆ bastaarden
- ◆ adventieven
- ◆ inburgerende soorten
- ◆ verwilderde soorten